

Соколёнок

5/2017

сентябрь-октябрь

Пазы

КЪЮБ ВАЗЛИК САБАН БИЦИДАРИЗ АДАБГЪУРАЙИ ДАГЪУСТАН РЕСПУБЛИКАЙИН ЖУРНАЛ

ШИКЛИК УЛУПНАЙИ ЧІУКІАР АГ

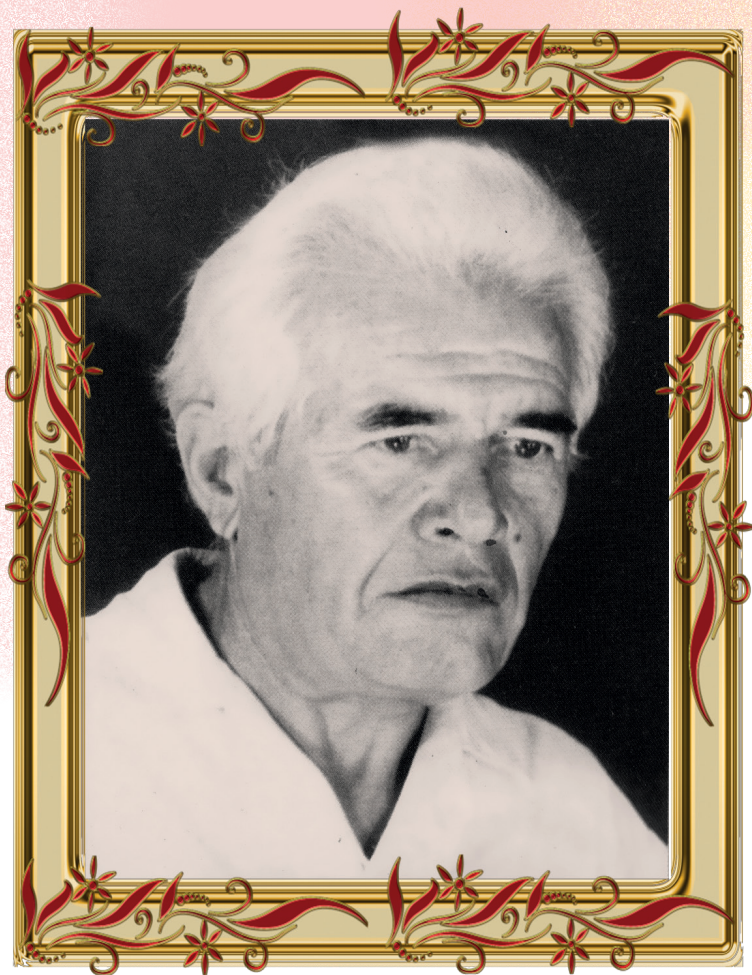
Шиклик
улупнайи
чіукіар аг

ТАВШУРУТЪАР:

1. Шиклик жюлгерихъ хъивру шейъ (брелок) абг?
2. Шиклик швнуб пиранья дизигна?
3. Штуъ шлу укІаригъ фйир жин духъна?
4. Шиклик раковина (хяхя) абг.
5. Гъаму шиклик хал (панцирь) фтиз а?
6. Шиклик ликариин алахърудар дизигнайи?

Къзиабгмад Рамазановдин 90 йисаз

Ухъ багъри табасаран литературайи лайикълу йишв дибиснайи шаир, прозаик, драматург Къзиабгмад Рамазанов бабкан духъну цци 90 йис шула.

Думу 1927-пи йисан Табасаран райондин НичІрас гъулаъ бабкан гъахъну. Мектебдиъ урхуб ккудубкІбахъан, дугъу сифте Дагъустандин пединститутдин филологияйин факультет, хъасин Заан партшкола ккудубкІуру.

Писателин сабпи шиърар Табасаран райондин «Колхоздин уьмур» газетдиъ, «Дагъустан дишагъли» ва «Ппази» журналариъ, «Литературайин Табасаран» альманахдиъ чап даІна.

Гъи дугъан эсерари мектебариз ва вузариз ихъ чІалниинди адагъурайи китабариъ ва хрестоматйириъ ахъю йишв дибисна.

Писателин «Гюрчег ву» кІуру сабпи китаб 1955-пи йисан удубчІвну. Гъамусдиз дугъан «ХъухърумартІан мархъ лазим ву», «Аьламатнан чешне», «Аку уьмур», «ХъдутІу симар», «Гъардин гъазар», «Бабан афрар», «Шаду кІари», «Къюбпи мертеба», «Уьмрин жилгъйир» ва жара китабар чапдиан удубчІвна.

Къзиабгмад Рамазановдин «Шаду кІарар» ва «Гъардин гъазар» кІуру китабар ихъ мектебдиъ урхурайи бицІи ватагълийириз лап ужуди таниш ву.

Дугъан хайлин эсерар дагълу ва урус чІаларизра илтІикІна.

ЙИТИМ

Табасарандин йимишарин багълари ацІнайи дерйирин ва тик машар кайи дагъларин табиаътдин гюрчег'вали гъаму хябяхъди кьюр жигъил инсан сюгъриъ тІаънайи. Дагъдин хъух хъади гъюру хъял кайи нирра му хябяхъди рягъимлу дубхънайиганси вуйи ва диди, гъябгъюри, жигъиларин ширин ихтилатариз манигъ'вал апІурадаи.

Халили Сунайиз, кІвантІарик гучІрубсиб аълхъюб кади, нирин гъвалахъ деувал теклиф гъапІу.

Табасарандин му табиаътдин гюрчег'вал тамамвалиинди, айи-айиганси кагъзиина адабгъу художник, кІваз хуш вуйи ва хъпалгу сесерина мукъмари абцІнайи ужуб мукъам дюзмиш гъапІу композитор, чан халачийин чешнейик дири тІубар али хилариинди му успагъивал капІу халачийин устад, уткан дагъларин ва берекетлу багъларин ачухъ нефес ва мушван инсанарин ляхниз вуйи гъевес гъибикІу шаир айкІан? Хъа мушван зегъметниин юкІв али инсанар ва дурарин хилари ранг алапІнайи табиаът, чипкан бикІбаз лайикъ ву.

Уъмрин жилгъйири дурар лап бицІигантІан сар-сариз багахъ алаънийи. Ав, ав, уъмрин гъякъикъат жилгъйири! Дюн'айиъ гъич сар касди уъмурра духъну, дукІну гъягъайиз, яркъу ачухъ рякъюъди гъябгъюрдар. Чан дюзи рякъ бихъайизкъан думу жилгъйиригъди либцуру, илтІибкІбарин хълибцуру ва чан йишв абгуз чалишмиш шулу.

Уъмрин жилгъйири сар уъмрин хушбахтвалин шараб туврайи йишваз гъахуру, тмунур – батІриан лик адабгъуз даршлу йишваз; сар кюкйири дабалгну ицциб ниъ айи майдандиз гъахуру, тмунур – рижун зазаригъна... Гъамци, гъарсар касдин чан уъмрин хусуси жилгъа а.

Фагъумлуди, ихтиятди уъмриз лигрудари, чпин жилгъа фукъан гъацІабкуб вушра, дюз рякъюхъин-

ди гъягъюз чара апІуру ва чпин къаст кІулиз адабгъуру. Хъа фици гъабшишра саб вуйи инсанар, уьмрин жилгъа дюзиб вуди гъабшишра, дюзи рѣкъ'ин зат алахъурдар.

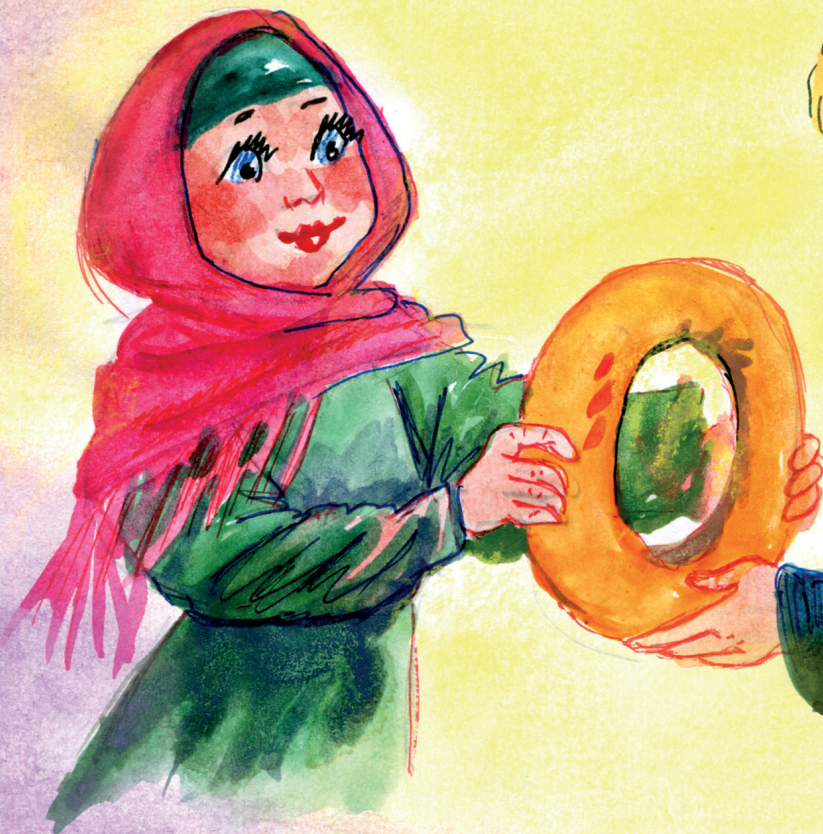
Саб гафниинди, уьмрин сифтейин жилгъйири Халилна Суна сар-сариз багахъ алаъну.

Халил фуж ву? Ватандин Аьхю дяви ккудубкІуз цІиб вахт ккимиди, дугъан аба душмандин гюлди сарун за даршлуганси алдакнугу. Сакъюд йислан аьжали бабра дугъхъан жара гъапІну. Халил бегъем йитим гъахъну ва дугъан уьмур аьжузвалин жилгъайиъ абхъну... Ватан бадали чан жан туву Аьбдуллагъдин имбу-имдру сар бализ гъюкуматди гъар вазли пособие тувуз хъюгъну. Гъаму пул туври гъябкъиган, дугъан эм Фейтуллагъди Халил йитимханайиз тувбакан улхувал хъябкънайи. БицІи Халилизра эмдин хулаъ гъузувал ужуди гъябкънайи.

Таниш бицІидар, йигъан-йигъан чІатариъ шадди апІру тамашйир, чвну миърар-чинчари, чимлари, гъуржу чІуру жихрари ва жара йимишари ацІнайи яркврар, хъадну хярар уршвруган, сивариз душну, укІан гунтІариъ ургувалар – мурар вари саб-сабдихъди дугъан кІваина гъюз хъюгънайи ва дугъу йитимханайиз гъягъюз кІул ккивундайи. Илагъки, сивин ккуру рѣкъъариъди укІ хуз гъягъру йицарин мярхариъ жаландиин маш кІанаккди дахъну гъягъювал дугъаз гизаф ккуни ляхин вуйи. Ккундуш тамашйиркан, ккундуш сиварин хярарин гъирагъарихъ хъайи сулан нимгъар утІбакан, ккундуш жарабдикан увуз ккунибкъан фикрар апІин! Думуган хиялариз яркъу чюл ачмиш шулу.

Амма Халилин хиялар гъамус сабра кІулиз удучІвуратайи. Эмдин хпир Эфрисди думу йисирвалиъ тІаънийи, зат дугъан язухъ апІурдайи. Тинди чан аьхю баяр-шубар деънашра, бицІи Халилиз бицІир дакъубра, хян'ан гакІвлар хубра, хуйиз умаж апІури ккубзубра, марцарикк гакІвлар ккитубра

кмиди табшурмиш апІуйи. Дирниъ итуз ярквраан мяхъюн дурчар хупу Халилин гъюнар дурцну шуйи.

Вари бицІидаринси, Халилинра мани лавшихъ, утан ккиккухъ, укІан африхъ ва жарадарихъ тямгъ шуйи, думура чаз жан-юкІв апІбаз, гъюдли гаф апІбаз ккилигури шуйи... Амма, Эфрисди лавшар алахъруган, марцарикк гакІвлар ккитри деъну шлу Халилихъан, ушвариккан цІаран шид ккурубзурашра, саб тики кудубтІну ча пуз шулдаи, анжагъ улариинди думу ипІури шуйи. Чат алдакнуну вая бицІидарихъди кичІихну хулаз язухъ шлуганси ишури гъафир, думу айвандин дестгихъ деуйи, хъа кІуллан хил алдатну, дугъан кІваз рягъят апІру кас хулаъ сарра адаи.

Гъамци шуршар хътІюркьюри Халилин гизаф йисар гъахъну. Магъа гъаму йисари дугъахъди тамшир апІрур ялгъуз гъуншдин риш Суна вуйи. Гизаф вахтари Халилра Сунайихъди дурарин хулаз гъягъюри шуйи. Саб ражари гъушуриз Сунайин дада Султанатди кІаму алапІну

уъл тувнийи. Халили даккун-даккундиси, кІулар илдижури, думу хилиз гъадабгъу ва ипІуз хъюгъю.

– Гъаз ишурва, жан бай, деъну ипІин. – Султанатди думу бицІи гутдиинди диту ва ккарцуз хъюгъю.

Бали ишуб дебккрадаи ва дугъхъан «дада», «дада» чІигъар ттадахъурайи ва уларилан ахъю нивгъар алдахъурайи.

– Мишан, йиз бай, мишан. Узу увуз дадаин ерина гъисаб ишри, уъл ипІин, йиз гъясрат, закур хъанара саб фу-вушра тувдизавуз. КІаму али уъл ккундарш, масдихъди тувдизавуз, жан?

– Ккундаруз, Султанат бажи, ич дада айиган, дугъу гъар йигъан узуз кІамдихъди уъл тувуйи, чан гъюдли хил йиз кІуллан алдатуи, чан мани кІвантІарихъди узуз мак апІуйи. Магъа узуз жан-юкІв апІурайи дада гъушну. Узу гатІахъну, гъаз гъушнухъа думу? Чахъди узур хъади гъушнийиш, ужу дайинхъа? – Халил, унчІв’антина лигури, гъах гъаши.

Му аьхиримжи гафар гъеерхьиган, Султанатдин кIваз хъанара аьзият гъабши ва дугъу Халил хабахъ хъаьну гъапи:

– Фикрар мапIан, йиз бай, Султан хулаз гъафиган, уву йитимханайиз гъауз мясляаьт апIархъа, дугъу уву хъади гъягъюр.

– Эмди гъитурдар, – гъапи Халили кIвантIаригъянси. Дугъан машинин али кунчI дичIибгнайи, силбар зарбди уьлчIюкьбан лишан вуди гарцIлариъ ичIар ахънайи ва улар наана-вуш ярхлаз фагъумлуди лигурайи. Дугъу хилиъ айи кIаму али уьл ижмиди дючIюкьнайи ва чIалра даркIури дийигънайи.

Дубжнайи памадурси йикку ацIнайи Суна, дугъахьинди илтIикIну, дугъан ккуруди цIаркьбар ахъуз хъюгънайи машнахьинди гъилигу ва гъапи:

– Халил гъаргандиз ихъ хулаъ гъит сарун, дада. Думу саб ужур вуки! Дугъу чIатарииъ бицIидарикан гъич сарра узухъди кчIихуз гъитри шулдар.

– Гъит гъар йигъан ихъ хулаз гъири, йиз риш; дугъаз чан дадайиси кIамдихъди уьлра туварза, аьзизвалиинди кIуллан хилра алдатарза. Хъа йитимханайизкъан гъадраърайи Фейтуллагъди думу гъаргандиз ихъ хулаъ гъидритурда, бика.

– Ебхъурануз, Халил? – Суна шадди дугъаз багахънаси гъаши ва гъюн гъибису. – Гъар йигъан ич хулаз гъач. Дарсарра сатIиди гъязур апIидихъа.

– Гъар йигъан мина гъюри гъашиш, Эфрис бажийи узу къацIухъди уркурдарин?.. Гъюз гъидиза, – анжагъ гъамус дугъу кIаму али утан уьлиз аьхюди къацI гъиву ва иштагъниинди чIвубкъуз хъюгъю...

Дидхъантина Халил саки гъар йигъан Сунагъярин хулаз гъюйи ва дугъу му ляхин чан уьмрин асас буржи вуйиганси гъисаб апIуйи. Амма фици-вушра Халилин кIвантIарик имбу бицIидаринси инчI шулдайи. Йитим! Йитим – му гъагъи ва хажалатнан гаф ву. Йитимрин юкIв кьефсиъ айи гъушранси дючIюкьну

шулу. Ачухъ хъупан бадали либцуз дидиз манзил адар.

Абйир-бавар хъайи бицИдарин юкИв жараси шулу. Дурарихъди гъарган абйир-баварин юкИварра ли- цура, рюгъ капIра...

Хъа йитимрин гъакънаан гъайгъу зигрур учвтIан шулдар. Ужуб юкИв айи, кIваъ рягъим айи инсанари, гъелбетда, дурариз кюмек апIуру, алдакури гъашиш, за апIуру. Магъа Султанатдира Халилин хил дибисну, уьмрин рякъюхъна гъахуз фикир гъапIну.

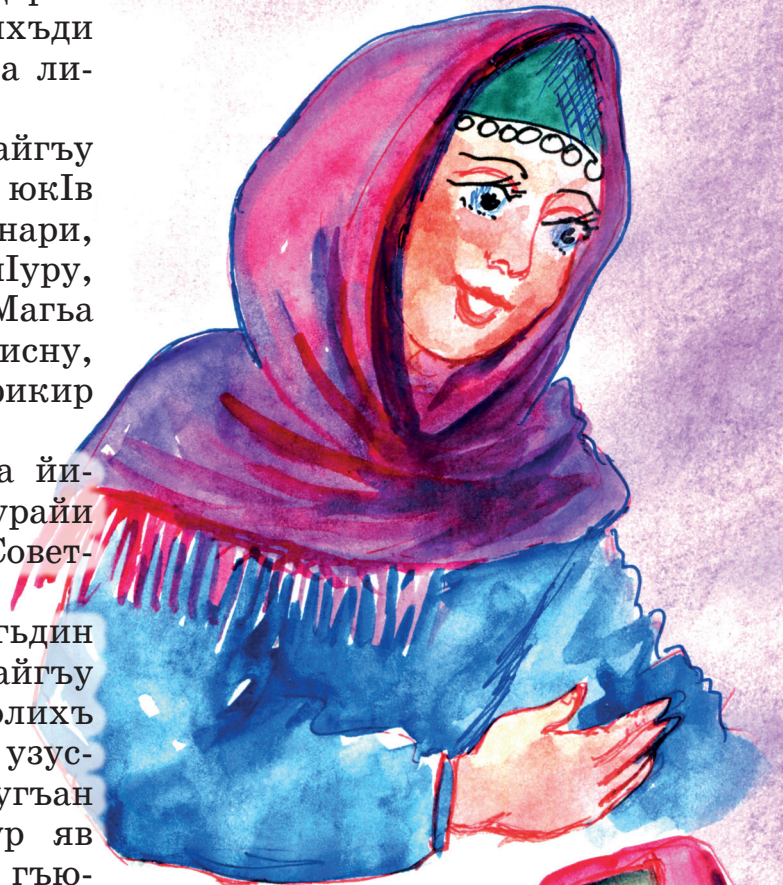
Йигъар-вазар гъагъюру, хъа йи- тимрин язухъшну юкИв убгурайи Султанат саб ражари гъулан Совет- дин идарайиз гъафну:

– Мягъмуд, гъаму Абдуллагъдин йитимрин гъакънаан гъаз гъайгъу зигурдарчва? Уву деънайи столихъ улихъди гъадму хъайи. Увуна узус- дар бадали чан жан тувувал дугъан тахсир гъабхънийинхъа? Закур яв веледарин кIул'ина фициб йигъ гъю- руш, аьгъянуз? Ваъ. Бализ Фейтул- лагъдин Эфрисдихъан гъергуз ккун- ди а. Эфрисдин гъял, узу дарпишра, увуз аьгъявуз. Гъарган агъу рубзури шлу дугъан зулмар бицИ бали фу- къан аьх апIурухъа? Язухъ дарин балин! Гъадму йитимханайизкъан ту- вай.

– Дидин гъакънаан учу ухдитIан фикир гъапIнийча, – гъапну Мягъ- муду, кIвантIарра хъучIурхну фи- кир апIури ва гагул хлихъди гуг цIахуриси. – Фейтуллагъ рази шула- дар, аьгъдарзуз гъапIруш.

– Фейтуллагъра гъаврикк ккаъну ккун, балин уьмур, йитимханайиз гъадраиш, уьмур хъибдар. Саб ужур бай ву, гъит адми ишри! Гъюкумат- ди агъзрариинди дицисдариз тербия туври адаринхъа!

– Уву гъарах, Султанат, учу думу ляхнин гъайгъушнаъ шулча. Бай зирекур вуйиб узузра аьгъязуз. Думу садихъинди фици-вушра тьяин дапIну ккун...

Халили шубубпи классдиъ дет-домдиъ урхуз хъюгъну. Сес хъайи, тамашйирина аьлхъбари абцїнайи байвахт хъанара дугъахъна гъафну. Гъамус Халилиз абйир-бабарин ерина чан юлдаш баяр ва шубар гъахъну.

Му вахт Халилин имбу вари бицїдаринси гъубшну: урхуб, экскурсийир, тамашйир, нирик жикїуб, йимишдин бицїи бахчайиз гъуллугъ апїуб, мяълийир апїру кружокдиъ иштирак хъуб ва жара ляхнар. Мурари варидари Халилин уьмур аку апїуз, дюз рякъ'ин илипуз хъюгъну.

Хъадну гъулаз гъафи Халил гизаф-сиб пай вахтна Султнан хулаъ шуйи, дурарира Халил чпин Сунайин чвеси гъюрматниинди къабул апїуйи.

Думу йигъар фила-вуш гъяркъю нивкїарси кїваълан гъушну. Гвачїнинган ригъдиукїар-кїажарилан чигран цїадлар алдаъруганси, абурлу воспитателарин гъайгъушну Халилин уларилан нивгъарра алдаъну. Дугъан уьмриз рякъ аку апїру цїюмгъял кабхъну. Хъа уьмур саб терефнаан сукъал хифсиб мутму ву. Тагъру дарди зегъмет зигуз юкїв али инсандихъан дидкан гизаф мянфяаьт ктабгъуз шулу. Хъа пелтек инсанарихъан дидин кинцїран гъич саб тикира адабгъуз шулдар.

Халил зегъмет зигуз, чан къаст кїулиз адабгъуз кїваантїан чалишмиш шлур ву. Гъаддиз магъа дугъу уьмрикан чан пай, чаз рубкъру чїукї ктабтїуз хъюгъна. Дугъу гъамус гъулан мяишатдин техникум ккудубкїну, агроном духъна. Агроном! Му варитїан гъюрматнан ляхин ву. Думу жиларин духтир ву, жилар балгру устад, жилар инсандиз мютїюгъ апїру сюгъюрчи ву.

Сунайира му вахтназ пише гъадабгънайи. Дербентдиъ халачйир урхуз улупру школа ккудубкїхъантина, халачйирин фабрикайиъ лихури, дугъу сабпи сортнан халачйир цїидар гъурхундар.

«Ппаздин» тавханайнъ Бахтлу гележег ккун аплури...

Дагъустандин Халкъдин писатель Абдуселим Исмаилов лезги машгъур шаир, прозаик ва драматург ву. Думу 1947-пи йисан Сулейман-Сталский райондин Келе гъулаъ бабкан гъахъну.

Дагъустандин госуниверситетдин филологияин факультет ккудубкӀу дугъу мялимди, лезги радиовещаниеин редакторди, республикаин «Коммунист» («Лезги газет») газетдин отделин заведующийди, «Самур» журналин редакторди ляхин гъаплну. Гъамусяаьтна думу Дагъустандин писателарин Союздин секретаръ ва республикаин литератураин журналарин кӀулин редакторин заместитель ву.

Абдуселим Исмаиловдин поэзияин «Безегар» кӀуру сабпи ки-

таб 1979-пи йисан удубчӀвну. Гъи думу «ДерккучӀимир», «Чигран цӀадлар», «Дирбаш бай Къягъриман», «Жилин бахт», «Дустагъдиъ сумчир» ва жара китабарин автор ву.

Гъадму саб вахтна Абдуселим Исмаиловди драмайин эсерар яратмиш аплӀазра ахъю фикир тувра. Гъамусдиз государствойин Стал Сулеймандин ччвурнахъ хъайи музыкаинна драмайин театрин сягънайиин дугъу дидикӀнайи «Чигяли», «Хал гъарабгъну», «Къарачйир» ва жара пьесйир дивна.

Дагъустандин Халкъдин писателиз уьмриъ ва яратмиш аплӀан ляхниъ бахтлу гележег ккун аплури, гъаму номериъ учу бязи шиърарра чап аплӀарача.

Хьадукран жакьвар

– Я хьадукар, хьадукар,
Уву гьафунва завлан?

– Ваъ, мирккари дибиснай
Ичв хуларин дюз гьваълан.

– Мирккаरिकан имбудар
Шитар гьушу архар ву.

– Увуз аьгью йибхь – дурар
Узу гьиту шилар ву.

– Гьаз-вуш, уву чимларин
Гьарар ву, кьур, духнайдар?..

– Ав, дурар ву завали
Сабшвнуб ражну дургнайдар.

Гьаци вушра ухшар ву
Дурар бици ригьариз.

Гьадму ригьдин нулар ву
Дарагьнайдар завариз.

Ярквраз

Ярквраз ккуру рихари,
Гьаммишан шад жакьвари
Дих апьура.

Ярквру ширин ниъматар,
Гьушарин шад сюгьбатар
Бахш апьура.

– Марци нефес хьадабгь вуз,
Йиз сикинвал рябкь увуз, –
Ярквру кьур чав.
Ярквран кьялаъ кюкйирин,
Вари жюре рангарин
Кьипна гьалав.

Укьаригь уьру нимкьар,
Учьвру цабар ва хамсар
Битмиш шула.

Йиз кьул'ина сиринавал,
Аьламдин хуш сикинавал
Ахмиш шула.

Ярквраан зу рихари,
Ничхарин шад мукьмари
Гьюз гьитрадар.
Узура, кьвак кади кин,
Чьур хьуз ярквран рюгь сикин,
Гаф кьурадар.

Хъад гъабхъуну

Хъад гъабхъунчуз, хъад гъабхъну,
Нир вардин мурад гъабхъну.
Дюгънейиз жиклуз гъягъюз
Дустар вари шад гъахъну.

Хъад гъабхъунчуз, хъад гъабхъну,
Йимишарихъ дад гъабхъну.
Йимиш багъдин урнарихъ
Сарин къяляхъ къар гъахъну.

Хъад гъабхъунчуз, хъад гъабхъну,
Цюхъюмвалин ад гъабхъну.
Манишнаан гюнейик
Чягъчягъ юкъуб шпат гъабхъну.

Хъад гъабхъунчуз, хъад гъабхъну,
Буржар йицлуб гъат гъахъну.
Вари чюлиъ лихури,
Хулаъ сарди баб гъахъну.

Хъад гъабхъунчуз, хъад гъабхъну,
Узура лап шад гъахъну.
Хъа йиз ахю бабан сан
Яшар варжна сад гъахъну.

Булагъна Ваз

МикІлу марци булагъдиз
Циркил ипну гъавахдин.
Булагъ шулу чяняхси,
Муччвур дивнай гъирагъдихъ.

Чянихъ айиб, ваъ, никк дар
Дидиз никк ккудубзруб дар.
Абцінай вазра дидихъна
Никк убхъузди гъафиб дар.

МикІ рабхура гъавагъдигъ.
Ваз жибкІура булагъдиъ.
Муччвур дабхъна чяняхдихъ,
Никк убхъру кас адарди.

Цийи Ваз

Цийи ваз, цийи ваз,
Завун унтІаъ кабхънай ваз.
Кюрпейи никкси завкан
Лизи нурад гъубхъу ваз.

Цийи ваз, цийи ваз,
Чапрас тия учІру ваз.
Ич абайин жаднаккан
Завун аьршдиз гъубшу ваз.

Цийи ваз, цийи ваз,
Завун аьршдин чирагъ ваз.
МучІувалин бацнаккан
Марци азад гъабши ваз!

(Таржума гъанІур Ш. Шагъмарданов ву.)

АМАЗ

ЭВЕН

1

2

3

4

5

6

7

8

17

18

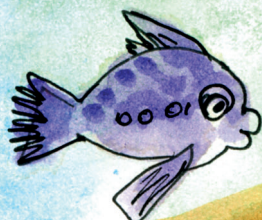
16

9

15

10

19

14

11

20

13

12

28

21

27

27

22

26

23

24

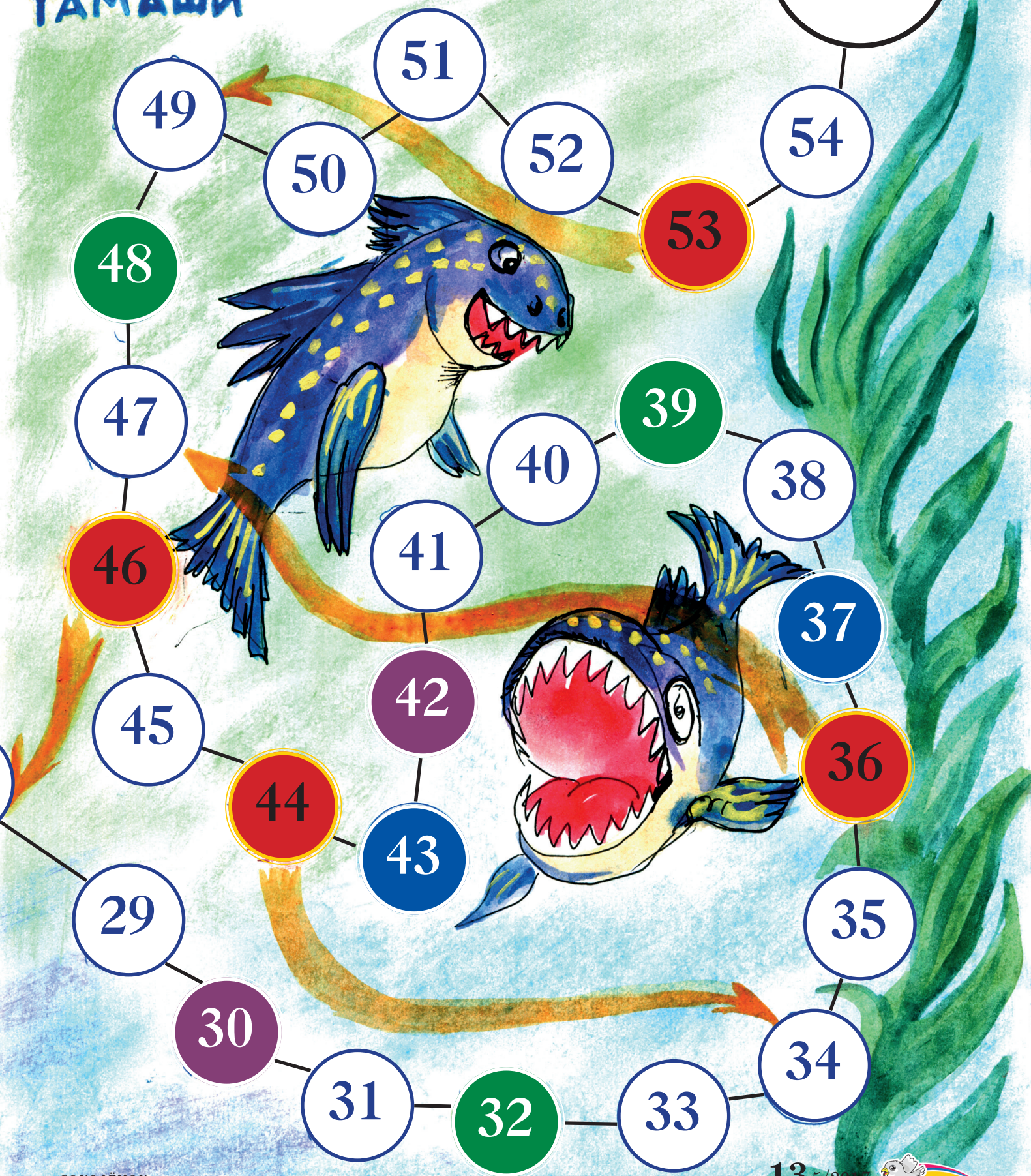
25

ОШКА

ТАМАШИ

АХИР
55

Гъузгъун- Дайча

(Эвел гъушу номерариъ а)

Дайчайи бализ гъапну:
 «Зикв гъибихъган ухъуз,
 Гъапнийза, ахир, увуз,
 Магдадабгъан зикв, Иван,
 Бала хъбдивуз дидкан.
 Хъбехъундайва узухъ –
 Гъи бала хъубкъна увухъ.
 Сарун гъабхъну хъуз ккайиб,
 Даршлуси ухъуз аъйиб,
 Дюз апАрхъа месэла.
 Илдипархъа му бала...
 Ахъюбсиб хъими улихъ.
 Гъарах, Иван, гъязур йихъ.
 Паччагъдихъан, ихъ ляхин
 Тамам апУз, бис дяхин,
 Къюб чяняхра ва саџиб
 Чяхирра ча йип иџиб,
 Къан мапАн, духъну гъязур,
 Ряхкъюъ учІвурхъа закур».
 Паччагъдихъна гъуш Иван,
 Гъапи «Гъамус ча аган
 Къюб чянях, гъатху дяхин,
 Ва ужуб иџи чяхир,
 Гъялак апІин гъаравшар,
 Закур, кархъубси ахсрар,
 Гъягъюрза, дарш шулу къан».
 «Ужуб ряхкъ ибшри, Иван»
 Дупну, вари паччагъди
 Хуз гъиту, къан дарапІди.
 Хъайигъан ухди гвачІнин
 Хъиргу Иван чан гъяйвни:
 «Гъудужв! Чяаьн ву, Иван!
 Ихъ ляхниз дарибшри къан!»
 Дишла Иван гъудужвур,
 Ярхла ряхкъюз шул гъязур,
 Гъадагъур чяняхр, дяхин,
 Паччагъди туву чяхир,

Вари лазим шлу алат,
 Алабхъу мани палат
 Гъадабгъу саб улин гъацІ
 Ва, йивури дидиз къацІ,
 Элеъну чан гъяйвниин,
 Ригъ удубчІвайиз гвачІнин,
 Диш гъахъи Симиргъушра,
 Ригъ гъудубчІвру терефназ,
 Гизаф гъягъюр, цІиб гъягъюр,
 Саб гъяфта рякъюъ гъябгъюр.
 Ва миржид кІуру йигъан
 Дийигъу багахъ ярквран.
 Гъапи дайчайи: «Иван,
 Гъаму ярквраъ а майдан,
 Майдандиин арсран дагъ,
 Дагъдин исикк саб булагъ.
 Йигъан, ккивайиз ахсрар,
 Гъадина, Симиргъушар
 Шид убхъуз гъафи вахтна
 Бисархъа саб ихъ бахтназ».
 Магъа хъуркъу майдандиз,
 Бай дийигъу гъяйранди.
 Майдан вуйики гъациб,
 Женнет багъси аъжайиб:
 Нур туврай чуру укІу,
 Зиълан хъаърайи микІлу,
 Гюрчег рангарин цІумгълар.
 УкІгъян, за дапІну кІулар,
 Якъут-мержандин кюкйир
 Айи йивури лепйир,
 Хъа майдандин гъацІкъялаъ
 Дагъ айи – арсран, гъала.
 Хиял апІарва дид'ин
 Вари ахсрар ал ригъдин,
 Гъизилси вуйи гъвалар,
 Шамарси кархънай кІакІар.
 Дагъдиккантина дайча
 Хайлин манзил жабгъур ва
 Хъасин дийибгъур. Диди
 Ивандиз гъамци гъапи:
 «Гъамушв'ин, Иван, ахъли
 Духъну ккунду гъаравлиъ.
 Саб чянхиъ убзну чяхир.
 Ккабхъ дидикк гъатху дяхин,
 Тмунуб илипну ув'ин,
 Дахъну увура йихъ жин.
 Гъафил дархъиди, Иван,
 Лигури гъуз чянхиккан.
 ГвачІнин, кархъайиз ахсрар,
 Гъамина гъиди гъушар,

Хъюгъиди дулар рагуз,
 Чянхиан дяхин убдуз,
 Дишла, дархъиди гъафил,
 Бис яв багахъна гъафиб,
 Гъябхъюбси сабкъан хилигъ,
 Гъач кІури, апІин саб чІигъ,
 Лигархъа ухъу дидиз...»
 «Бец апІдайкІан йиз хилиз? –
 КІури, ккипу чуха чан
 Иванди, дапІну айтІлан, –
 ЦІасиб вушул аъмалдар,
 Дахъну ккунду элгжар»
 Дайча ккудубгу улккан.
 Угъар апІури, Иван,
 Чянях илипну зиин,
 ГъачІирси, гъахъи сикин.
 Шулайиган гъацІйишвар,
 Сабпну атІаргу нурар,
 Ахсрари ацІу завар –
 Гъюрайи Симиргъушар.
 Хъуркъубси, хъюгъю рагуз,
 Чянхиан дяхин убдуз.

Жин духъну айи Иван
 Лигурайи чянхиккан,
 АпІури чакди мурмар:
 «Фукъан айин кяфирар,
 Мумкин ву хъуцІуркъан хъуз,
 КкунийкІан вари дисуз,
 Девлет ву му, валлагъи,
 ВартІан багъа, успагъи,
 Вардин ликар уърудар,
 Рижвар... аьлхъюб гъюрусдар.
 Хъа акв! Фукъан кайин акв!
 ЦІа кабхънайиси пичрак».

Улхуб ккудубкІну, Иван
 КкудучІвнийи чянхиккан,
 Ихтиятди чвурхури,
 Ничхрариз багахъ шули...
 Бац гъиву – хилиъ дугъан
 Рижв гъабхъю Самир гъушран.
 Бали чІигъ гъапІу: «Дайча-а-а!»

Ухди хъубкъну, кюмек ча,
 Гъибисунза Самир гъуш,
 Лига фукъан уччвуб вуш!»

Дайчайи, хъубкъну: «Валлагъ,
 Увуз, эйси, маншаллагъ, –
 Гъапи. – Шишлиъ чикиди
 Ипну, хъидибтІ ижмиди,
 ИбтІ шишал яв гардандиъ,
 Хъадаркурхъа ватандиз»
 «Дийибгъа, дайча, сацІиб,
 Гъушариз гучІ ккапІза цІиб».

Ва Иванди чуха чан
 Илбицуз хъюгъю кІуллан.
 Гъушари ипу гъарай –
 Дагълар, дерйир рахурай,
 Хъасин сабпну гъитІирхну,
 Завар алви гъидисну.
 Завариин чарх йивну,

Дифариккна за гъахну.
 Дурарихъ хъергнай Иван,
 Сабпну гъушурси кІул'ан,
 ГатІахъури чан, элгжар,
 ГъатІарццну кьюбиб хилар,
 Абдал духъну айирси,
 ТІирхуз ккунди айибси...
 Завуъ гъудургу гъушар
 Ва ккудубкІу тамаша,
 Хъади паччагъдиз саб гъуш,
 Дустар багъри шагъриз гъуш.
 Шагъриз хъуркьубси Иван,
 Паччагъди гъерху дугъхъан,
 Гъаравшиз лигну гъаз-вуш:
 «Хъанухъ узуз Самир гъуш?»
 Дугъу, кабхънайси чак цІа,
 ТІуб'ин алахъу кьацІар.
 «Гъушиган, хурдархъа гъаз?» –
 Гъапи Иванди дугъаз.
 «Вуш гъаз думу рябкьюрдар?»

«Сифте хъерхъуз гъит улдар,
 Хулаъ сацІиб мучІу хъуз,
 Гъушрахъан гъебгуз дархъуз»

Дишла вари дворянар
 Алархъу, хъерхъри улдар.
 Иванди чан шишлиан
 Идипну гъуш, дупну «Гъан!»
 Хал гъабхъи гъаци аку,
 Вардин улар шулай кур,
 Паччагъди ипу гъарай:
 «Улдубгура йиз гъала!
 Шид аьбкъинай, улубзай!
 Ухди му цІа кутІубшвай!»
 «Яваш, паччагъ, му цІа дар,
 Гъамцдар ву гъушран нурар, –
 Гъапи Иванди. – Магъа
 Зат дярйбкью тамаша
 Узуз гъабхунза, паччагъ!»
 Хъа паччагъди: «Маншаллагъ!»

Йиз Ванюша, йиз игит,
 Уж'вал дарибшривуз кьит,
 Гъи апІураза увкан.
 Уьхрур анжагъ йиз гъайван,
 Вуза увкан гизаф шад,
 Артухъ гъапІунва йиз ад.
 ЦІа кабхъу сар гъаравшик,
 Футначийик, амалдрик.
 Гъапи дугъу чакди: «Гъич
 Бахтлу хьидарва, хъюнтІич!
 Гъарган либхидар яв бахт,
 Яваш, йизра гъибди вахт,
 Гъидритарзаву, валлагъ,
 Дархиди зурба бала».
 Саб-кьуб гъяфта ккудушган,
 Хябяхъдин уьл ипІруган,
 Къасабчйир ва гъаравшар,
 Гъарди чаз аьгъю махъвар
 Кидитури, деънайи.
 Сарихъ хъайи саб китаб,
 Ва апІури дидин ад,
 КІур: «Мидик кайи махъвар
 Учвуз асла гъерхъундар,
 Юкьуб-хъубтІан дар дурар,
 Амма варждин ккайидар.
 Фукъан вуйкІан зигъимлур
 Гъамцдар махъвар кадагърур».
 Дишла варди: «Аман чве,
 Саб кидибтава, жан чве!»
 «Фунуб кидибтузахъа?
 Мушвак ккуни жюре ка.
 Сабпиб ву швушвмагикан,
 Къюбциб – паччагъдин балкан,
 Шубубпиб.. яваш... магъа,
 Дидин кІул ву «Аждагъа»,
 Юкьубпиб – «Паччагъ Салтан»
 Хъубпиб... гъубшну йиз кІваълан,
 Валлагъ ализ мелзниин,
 Амма шуладар кІваин.
 Хъубпиб... сар гюзел шуркан,
 Ав, гюзел Паччагъ шуркан.
 Йипай фунуб ккунди вуш,
 Фиткан узу улхуруш...» –
 «Гъебхъунчуз паччагъдикан!
 Ккундучуз гюзел шуркан!» –
 Гъарай гъапІу вариди:
 «Сабкъан шуркан ибшрида!»
 Фурсди деу гъараваш,
 Ккебгъу, сес дапІну яваш:
 «Жил'ин ал саб вилаят,

Дидиъ а кІур аьлаамат –
 КІан-кІул адру океан,
 Гимйир гъягъюру дидлан.
 Ихъ терефнаан душваз
 Гъушундар, я нежбрар
 Душвариз алдахъундар.
 Душв'ан гъюру севдиграр
 Хъади аьжайиб хабрар...
 Гъюл'ин шулу, кІур, сар риш,
 Сарун дицир адар гъич,
 Риш ву, кІур, думу вазлин,
 Чи ву, кІур, аку ригъдин.
 Алабхъну уьру ургам,
 Эьну люткейиъ арсран,
 ХъапІри гъизилин гъалгъи,
 Сейир апІур, кІур, гъюл'ин,
 Гъеебхъган мяъли дугъан,
 Шулу, кІур, дишла гъайран...»
 Гъеебхъубси гъаму гаф,
 Ушвнигъна гъюдубчІвну каф,
 Паччагъдихъна ккипну жвар,
 Сар гъараваш амалдар
 Жаргъюру, кІул дапІну ис,
 Мак дапІну тахтнан умбриз,
 КІуру дугъу: «Йиз паччагъ,
 Къюб гаф пуз ихтияр ча.
 Йивуз мигъитан гардан,
 Хабар гъадрабгъди узхъан!»
 «Йип, амма гъапІиш кучІлар,
 Тувуз гъитурза пІакъар!» –
 Гъапи паччагъди, мужри
 Дюз апІури, чан чІикъри.
 «Хябяхъдин уьл ипІури,
 Яв сагълугъназ убхъури,
 Учү деънайи вахтна,
 Сари гъапнийи махъвраъ
 Успагъи Паччагъ шуркан
 Ва дишла хъюгъю Иван
 АпІуз чан ахю гафар.
 Гъапи: «Узуз аьгъдрур дар,
 Валлагъ, харза гъадму риш»
 Ва ху гъапІнийи дугъу.
 Чан мухриз йивури гъурд».
 Гъаравши гъапІу икрам,
 Паччагъди: « Наши Иван? –
 Гъапи, – гъач йипай ари!»
 Ва гъушу дворянари
 Хъиргну даахнай Иван
 Гъахи ккурттдиккди асккан.
 (Давам гъюру номерариъ)

Биџи Селим

М у лап ухди, гъушу
йирхъџурпи йисари,
гъабши ляхин ву...

Селим гъулан мектебдин хъубпи
класдиџ урхурайи бай вуйи. Дугъу,
дарсар адарди, мажал гъабшиган,
хулан ляхнар апџури, гъарган кю-
мекар тувуйи. Гъятта тятџиларин
вахтнара думу бязи жара баярси
гъулан кючйиригъ гъяхъну гъуз-
даи, хъа багъри мяишатдиџ чаан
удукъру ляхнар апџуйи.

Чан марччлихъан абайизси ду-
гъазра гъайванатар гизаф ккун-
дийи. Хъа гизафси дугъаз кку-
нидарра мудрар, ччилар, кџарар,
даяр вуйи. Селимдиз гъаму хъад-
ну гъадрариз гъуллугъ апџуз ккун
гъабши. Колхоздин правлениейи-
ра, дугъан тџалабниин рази духъну,
Селим кџарарихъ хъиту.

Июндин вазлин йигъарикан сад
йигъан Селим, гвачџинин лап ухди
чџатинди удучџвну, заварихъинди
гъилигну. Зав'ин амслин кьюркъ-
къан алдаи. Наънан-вуш ярхлаан
гъудубчџвурайи ригъдин нурариан
укџу завар лизи хъуз хъюгъю. Гъа-
мус завуџ рябкъюрыйиб анжагъ саб
аку хяд вуйи. Думура гъулан зиихъ
хъайи дагъдиз багахъ дубхънайи ва
дагъдихъинди жин хъуз гъяракат
апџурайи. Вари гъялариз гъили-
гиган, йигъ гизаф маниб дубхъну
ккундийи...

Селим, зарбдиси хулаз душну,
чаз уълна цџийиди удубчџвнайи ли-
тературайин альманах ивну, гъя-
зурди айи таврара кабхъну, хи-
лиџ лизи маргъра ади, чџатинди
удучџву.

Дагъдин ямажнак кайи гъулаџ
ригъ лап бегъемди абхъбалан къя-
ляхъ Селимди мугризди гъягъру
рякъюџди кџарар хъау. Кџарариз,
уъхвариин кьюб-шубуб сяьтна
ипџуз гъитну, шид тувну ккундийи.
Дидлан савайи, бегъем мани гъаб-
ши вахтна кџарар сирнариккнара
хъауб лазим вуйи. Амма му лях-
нарин гъякънан бадали Селимдиз
жарари пуб лазимвал дайи – дугъаз
чан вазифйир лап ужуди аьгъяйи.

Селимди кџарар лисундизкъан
гъяриџ штариџ ва сирнарикк гъи-
ту. Хъасин чан чџал аьгъдру юлд-
шар вари хъана уъхвариина адау.
Гъяркан тинади терефнаџ, чџуру

хутларифъ, колхоздин кларарин тму-
ну лижра айи. Думу лиж члатхусдар
клараринуб вуйи ва хъайирра малдар-
валин ляхнарин тажруба айи Навруз
халу вуйи.

Навруз айи терефназди дилиг-
ну, ул илбицну, Селим маш завуз-
ди дахъу. Дугъу чаз мектебдиъ киву
дарсарикан фикрар аплурайи, хъа
ара-арайик мяълийирра клурайи.

Саб арайиланси Селимдиз гъулан
зиихъ хъайи дагъдихъан клару ам-
сарин къюркъяр хътгигъури гъяр-
къю. Сациб вахт хъайизра дагъ лап
клару гъабши. МикI-сес адарди, вари
лал гъаши. Гюрчег нугъатниинди
мукъмар аплурайи жакъварин сесер-
ра хтутлу. Кюкйир, къалар сушт гъа-
шисиб гъялназ гъафи. Амма мициб
лал гъял ади къан гъабшдар. Зава-
риин улучлу дифари завун сабуну
пай мучлу гъаплу. Гъул айи тереф-
наъ, йишв гъабшиси, мучлу, гъабши.
Ачларифъ айи дишагълийирик гъяра-
кат кабхъу. Вари дюн'яйиз акв тув-
руганси, сабпну къюркълин цла гъе-
ребчу. Кларар ва бицли Селим, чпизра
хабарсузди, гъилиркъу. Заварира ги-
заф ижмиди рахбан сесер гъаплу.

Ахюр-бицлир дарпи, вариди гъу-
лазди гъяракат аплурайи. Варидик
гъалабулугъ кабхънайи. Навруз ха-
луйи, чан кларар гъяризди, далда
ккайи гъарзарихъинди ктаури, Се-
лимдизра: «Кларар гъяризди тлаъ!..»
— клури, гъарай гъаплу.

Амма Селимдиз, фу чара дапнура,
кларар гъулазди хъауз ккун гъабши.
Хъа писди хъивнайи миклу гъулаз-
ди гъюбаз манигъ'вал аплурайи. Сиф-
те — мархълин члатху цладлар, хъа-
син кикларстар мирккар ктахъуз
хъюгъю. Гъул'инади турфан убгъу-
райи. Саб наънанди-вуш къюркълин
цла гъиву ва Селимдин ибарихъ къа-
наз сес гъубзу. Кларар, гъилиркъу-
ри, минти-тинди рагъури, къайдасуз
хъуз хъюгъю. Къан дарапри, саб чара
дапну ккундийи. Даршиш кларариз
зарар шуйи. Селимди, кларарилан

зарбди илдицну, дулар гъварч гъаплу. Хъасин, сарун улихъинди гъягъюз мумкинвал адруб агъю гъабшиган, дугъу кларар чипхъан думукъан ярхлади дару дегъзаманайин кюгъне рякъ айи ичлазди тлау. Амма кулки ва гужлиди, убгъюз хъюбгъю мирккли кларар гъирчу. Сацлибсан исинаси гъушни-йиш, кларар ягъли къалиинади адахъуйи ва къалилансина ахъуйи. Селимдиз писди гучл гъабши ва кларарин улихъинди удучлвуз чара гъаплу.

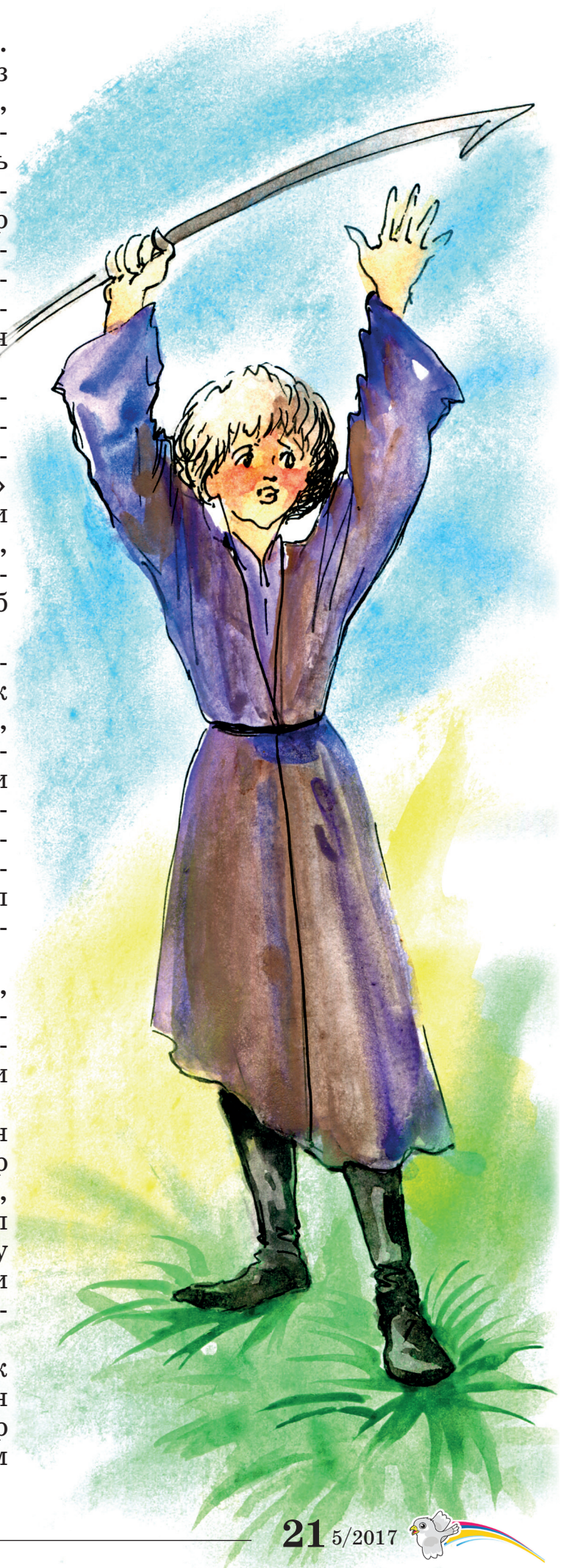
Турфни заан исинади хъуржну гъюрайи кларар дугъу ахю чинвалиинди деркку. Миркклин харар куркларыи таза кларари «меар» аплурайи. Миркклина турфни вари барбатл апбан гъурху айи. Экинар, вари алчлакину, сусуг гъиву гъваъси, жилихъди саб гъаплу. Миркк саб члибандикъа дабхънайи...

Гъеле заварин сесна микл ижмиди имийишра, убгъурайи миркк яваш хъуз хъюбгъю. Бицли игит, кларарихъди ликкъан исинди алдабгъуз гъидритри, уюгъси мюгъкамди аьхиризкъан дийигъу. Думу лап пешаппаси клан'ан клулиз къяши духънайи. Жандиъра гуклинишин абхънайи. Гъаци вушра дугъу, хъугъ'вал алди, рившвуз гъидритри, кларар уърхюрайи.

Завар гъамус ярхлаанси рахурайи, микл лап цлиб шулайи, мирккар сарун са-сабтан ктахъури имдайи. Сабсабдин улучлвну, гъварч духънайи кларар рившвуз хъюгъю.

Саб арайиланси, убгъуб ктипбалан къяляхъ, кюгъне рякъюъ айи кларар миркк дабхънайи дюздина адаъган, гъул'ан лигурайи гъуландар мюгътал гъаши: кларарин къяляхъди, чан шту ацлнайи шаламар али ликар явашди ва гъагъиди алдагъури, Селим гъюрайи...

Зарар даршиди, турфандикк кларар уърхбаз лигну, колхоздин правленийи бицли Селимдиз ужудар пешкешар тувну ва баркаллагъ мялум гъаплну.

Гатаунма Жанавар

Йигъарикан сад йигъан
Гату ярквраз гъябгъюру,
Ригъдиин дубхъну гъяйран,
Саб цIару сирникк дубсеру.
Жакъварихъ хъебехънайи,
Рахурайи гъараригъ:
Зимзариз либгурайи,
Жаргъурайи укIаригъ...

Гизаф рази вуй гату
Уъмрин, чав хъапIрайи,
Жилиин чавтIан бахтлу
Жарар алдар кIурайи...

Фикраригъкъан адру зат,
Минди жанавар гъюру.
Дидиз, гашлу шулай пат,
Гату ипIуз ккун шулу,
Жанаври кIур: – Йип, дуст, вуз
Мушваъ фу лазим вувуз?
Агъязуз, ху даруб ву,
Ху гъарган душман вузуз...

Жанаврин гъавригъ дубхъну,
Яващи за шул гату.
Жавабназ дарапIди къан,
КIуру: – Вуза гъулан хан.

Жанаври, русвагъ дубхъну,
Гъялякди гъамци кIуру:
– Йиз гирами, дуст багъа,
Алахъну аьхир магъа!
Хялижв гъахънайиш узуз,
Рази шуйза къадарсуз.
Миннат вуйиз: макIан «ваъ»,
Сефил мапIан шадвал кIваъ.

– Багъишламиш апIин ву, –
ИнтIиди гатди кIуру, –
ФицикIа шулдар узхъан,
Хъуз гъи хялижв яв хулан.

Гъач дупназа гъи хулаз
Узу швеъдизна сулаз.

Жаваб гъеобхъган гатдин,
Жанавар шулу хаин.
Имбубсан шул му ужур:
«Белки узузра гъач кІур...»
Хъа, фикир дапІну, диди
Гъерхру гатдихъан тяди:
– Йипа, дуст, эгер шулуш,
Фици увкан хан гъахънуш.
Хайлин вахт вуйиз, ярквран
Узузра хъуз ккунди хан...

За шул алишвлан гату,
Ва кІуллан хил алдату:
– Фици гъабхънуш узкан хан,
Гъерх, увуз ккундуш шилхъан.
Вардиз аьгъя, зу фуж вуш,
Ва узу фицир хан вуш,
Хъа гъамус шулазуз къан:
Малар хъаъну ккун чІатан,
Душну ккун узу хулаз,
Хъуркъайиз хялар гъулаз...

Гъябгъюз хъюбгъюбси гату,
Жанаври дидиз кІуру:
– Гъит, гирами, ву гъауз,
Мумкин ву фу-вушра хъуз.
Гъаурзаву гъулазкъан,
Лигурза яв хулазра...

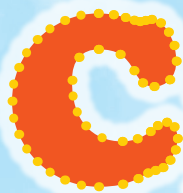
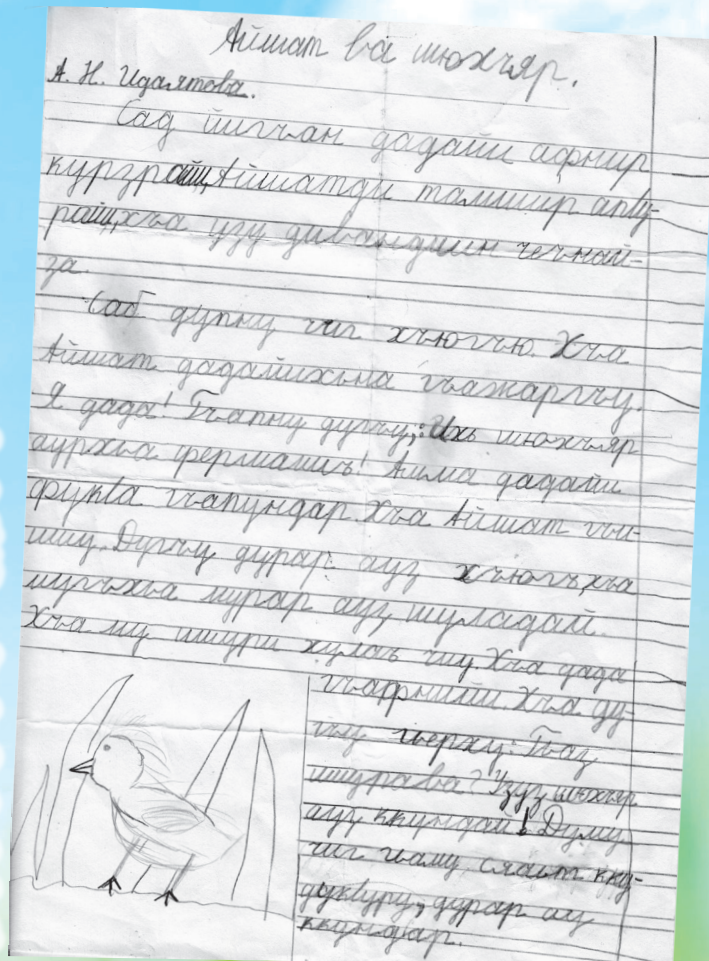
Магъа, хъуркъубси гъулаз,
Гату гъябгъюр чан хулаз.
Гъубзру жанавар абдал
Кючейиъ, дубхъну мюгътал;
Гатди аьмал гъапІуб чаз
Аьгъю гъабхъдар лап къаназ,

Саб вахтналанси гъул'ан
УтІубчвур у сес-фигъан:
Диш шулу гъулан хуйир
Жанавар апІуз парчйир.
Ликар къуватлу дайиш,
Жанаврин гъял шуй дигиш...

Гъаддиз кІура: шлихъ-вуш
Хъугъну, мапІан зат фу-вуш;
Гъаврикк ккади гъарган гъуз,
Зарар дубхъну ккундарш вуз.

Аьйшат ва шюхъяр

Сад йигъан ич дадаи арфан-йирихъ шид хъубзрайи. Бици Аьйшатди му вахтна тамашйир аплурайи, хъа узу, китаб урхури, дивандиин деънайза.

Саб дупну чиг убгъуз хъюгъю. Му аьгвалат гъябкъю Аьйшат дадайихъ-на гъажаргъу ва: «Я дада, гъач, ихъ шюхъяр фермайиъ аурхъа», – гъапи.

Амма дадаи, члалкъан дарпиди, чан ляхин давам аплурайи. Аьйшат-диз шюхъяр ауз ккундайи, амма дугъхъан шюхъярин эвел аплуз шуладайи: шюхъяр гъубкъю терефаризди гьерграйи. Аьйшат ишуз эрккнайи.

Аман адабтлу Аьйшат, хулаз гъафи ва ишури дивандиин деу.

Хулаз гъафи дадайиз чан риш ишури гъяркъю ва дугъхъан гьерху: «Гъаз ишурава, Аьйшат?»

– Узуз шюхъяр ауз ккундайзуз, къяши даришри дупну, хъа узхъан дурау ауз гъахъундар, – гъапи Аьйшатди.

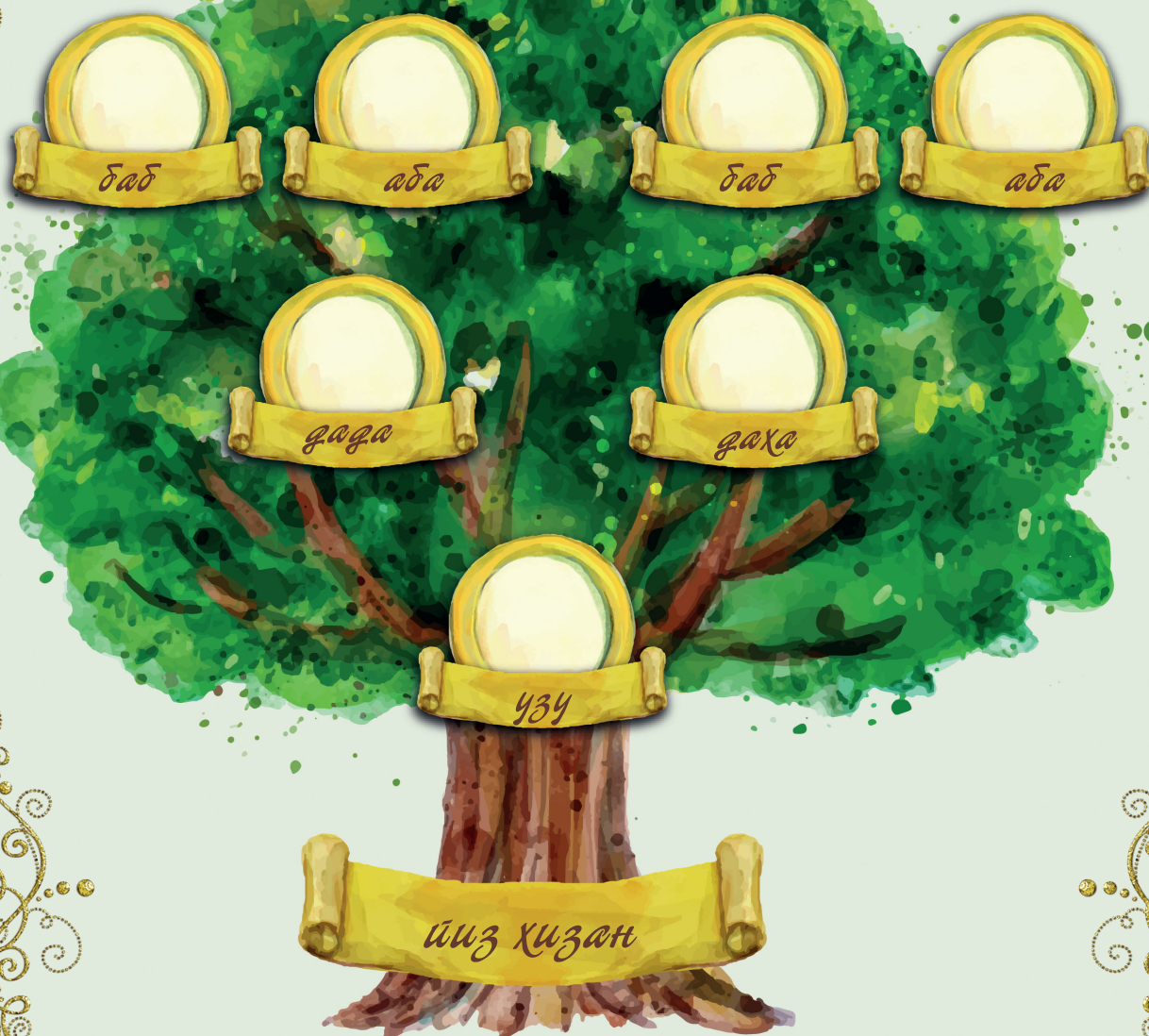
– Мишан, жан риш, чиг цлиб вахтналан ккудубклуру, дурау аъну гъазкIара дар, – гъапи дадаи, шуран унтIаз мак аплури.

(Хирчварин къялан мектебдин ученица.)

Тухумдин гъар

Йиз бици дустар, гъамциб
тухумдин гъар учвурa зигай.

Тамаши уйнамиш апІбан къайда

Яв дустаризра дих дапІну, Африкайиз
гъябгъюз гъязур йихь!

Амма уву мугъаят духъну ккунду, фи-
цики, ухъуз агъюганси, Африкайиъ ги-
заф хатІалу гъяйванатар а.

Му тамаши къюр вая швнурсар
бицІидарихъан уйнамиш апІуз шулу.

Тамаши уйнамиш апІбан бадали цифр-
йир кайи кубик ва гъарсар бицІириз чан
фишка лазим шулу.

Фишкйир эвелиин дивну тамаши апІуб
ккербгъурхъа. Хъасин, гъарсари нубатни-
инди ккубик гатІабхъури ва адабхъу чис-
лойин рякъ ккадапІури, тамаши апІуб да-
вам апІурхъа.

Сарпирди абхирихъна гъафир гъалиб
шулу.

● – Стрелкайи улупнайи терефназди
гъарах.

● – Сабансан кубик гатІабхъ ва гъан-
шар терефназди гъарах.

● – Саб ражари гъягъюб гъидип.

● – Сабсан ражари гъарах.

Соколёнок
Илази

5/2017

сентябрь - октябрь

Иллюстрированный детский журнал.
Издается один раз в два месяца.

Учредитель :
Министерство печати и информации РД.

Регистрационный номер
ПИ №ТУ05-00348 от 01.12.2016 г. выданный
управлением Роскомнадзора
по Республике Дагестан.

Издается с января 1990 г.

Руководитель – главный редактор
Мурад Ахмедов

Редколлегия:
А.Исмаилов (зам. гл.редактора)
Т.Зургалова (ответ. секретарь)
Ф.Султанова (редактор выпуска)
П.Асланов
Г.Омарова
Ш.Шахмарданов
С.Кюребегова
А.Абдурахманов
Э.Ашурбекова

Худ. редактор З. Даганов
Тех.редактор Т. Лузина
Художник номера А. Самарская
Оформление обложки З. Даганов

Формат 60x84 1/8.
Уч. изд. л. 3,14.
Уч. печ. лист 3,26.
Бумага офсетная.

Выход в свет 05.10.2017 г.
Тираж 340 экз.
Заказ № 101.

Типография:
ООО «Издательство «Феникс пресс».
Адрес типографии: 367018, РД г. Махачкала,
ул. Петра I, 61.

Редакция и издатель: Государственное
бюджетное учреждение Республики Дагестан
«Редакция республиканских литературных
журналов «Соколёнок» и «Литературный
Дагестан».

Адрес редакции и издателя:
367000, РД, г. Махачкала, ул. Даниялова, д.55.

Электронный адрес редакции:
litdag@mail.ru

Табасаранский язык.

Индекс: на год - 31170,
на полугодие - 78433.

Цена свободная.